

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/2798

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia		

Femundsmarka nasjonalpark - søknad om oppsetting av lavvo på Svukuriset - søker DNT Oslo og Omegn

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon fra verneforskriften § 3 punkt 1.1 til DNT Oslo og omegn for oppsetting av en Finstadlavvo, innenfor tunet til Svukuriset turisthytte. Dispensasjon gis i henhold til naturmangfoldlovens § 48.

Vilkår:

- Lavvoen skal ha en maksimal diameter på 5,5 meter
- Høyde på bygget skal ikke være over 3 meter
- Lavvoen settes opp på en egen platting, og det forutsettes at det ikke er nødvendig med større planerings- eller gravearbeider

Bakgrunn

DNT Oslo og Omegn har ved flere anledninger tatt opp med nasjonalparkstyret at det er behov for en oppgradering av fasilitetene ved Svukuriset turisthytte. De søker i denne omgang om tillatelse til å sette opp en trelavvo. Søknaden begrunnes med at spisesalen og stuen er for liten når alle sengeplassene er i bruk. Dette er spesielt krevende når det er grupper, familier mm på besøk. Under koronapandemien har dette vært spesielt krevende og det forventes at gjestene vil trenge litt mer plass når det går over til normal drift.

Det er ønskelig å sette opp en såkalt Finstadlavvo av typen «Nordlyslavvo». Denne kan monteres direkte på treplatting uten egen fundamentering slik at arealet lavvoen beslaglegger blir tilnærmet uberørt fysisk sett.

Diameteren på lavvoen oppgis til 5,26 m og diameter på plattingen blir ca 7,3 m. Høyden blir 3 meter, med knevegger på 1,2 meter. Lavvoen skal kun brukes til opphold og skal ikke brukes til overnatting.

Søknaden er oversendt naboen på Svukuriset søndre, ved eier Oddgeir Riseth.

Det ble foretatt en enkel befaring av foreslått plassering på Svukuriset den 4. april, i forbindelse med at Jan Erik Reiten fra DNT Oslo og Omegn var på Svukuriset i forbindelse med et annet planlagt informasjonsprosjekt. Med på befaringen var også begge nasjonalparkforvalterne og Maths Mortensson fra Svahken sijte.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Femundslia LVO:

- Formålet med opprettelsen av Femundslia landskapsvernområde er å ta vare på et særegent naturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark.
- Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse

Relevante bestemmelser i forskrift om verneplan for Femundsmarka, vern av Femundslia landskapsvernområde, fastsatt ved kgl.res. 21. februar 2003, §3 punkt 1.1.

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.»

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3, er **det forbud mot inngrep som oppføring av bygninger**, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsreguleringer, oppdeminger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Oppføring av nye bygninger hvor det er fast bosetting
- b) Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger på Haugen og Svukuriset
- c) Mindre tilbygg til eksisterende bygninger

En ny frittstående bygning, selv om den har et lite areal slik som dette tiltaket, kommer ikke inn under noen av de bestemmelsene det kan gis tillatelse til. Dette tiltaket må derfor vurderes i henhold til dispensasjon etter naturmangfoldlovens §48.

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Den omsøkte lavvoen ligger på et bebygd tun. Nasjonalparkstyret mener med bakgrunn i naturfaglig registrerings- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplan- og forvaltningsplanprosessen for Femundsmarka å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket.

§ 9. Føre-var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Det finnes et eksisterende tun med tradisjonsrike bygninger, på nabogården ligger også et gardsbruk med bebyggelse og bosetting. Så lenge det ikke skal være overnatting i den aktuelle lavvoen så vil ikke kapasiteten ved turisthytta økes. En anser derfor ikke at tiltaket vil få en særlig påvirkning på naturgrunnlaget. Men den vil påvirke bygningsmiljøet på tunet.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er bilvei fram til der bygget er tenkt plassert. Det er derfor naturlig at det benyttes bil til transport i forbindelse med byggearbeidene.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Nasjonalparkstyret har ikke realitetsbehandlet dette spørsmålet.

Forvaltningsplanen for Femundslia LVO omhandler nye bygninger

I forvaltningsplanen er oppføring av nye bygninger knyttet til bruk med fast bosetting, dette vil derfor ikke komme til anvendelse i denne saken.

Det er mulighet for mindre tilbygg til eksisterende bygninger. Forutsetninger som må være oppfylt for at det kan gis dispensasjon er at byggetiltaket skal være forankret i et konkret behov og at tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate.

Naturmangfoldloven § 48 inneholder tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Ikke strider mot vernevedtakets formål: en lavvo av denne størrelsen vil ikke direkte påvirke verneverdiene. Det vil ha en estetisk påvirkning på bebyggelsen. Men lavvoen vil ikke være direkte synlig fra tunet, og den er på nedsiden av hovedhuset, i samme område som det står parkert biler som benyttes av vertskapet.

Ikke påvirker verneverdiene nevneverdig: verneverdiene knyttet til det naturfaglige vil ikke bli vesentlig påvirket. Det at bygningen lett kan fjernes uten at det er egen fundamentering gjør også at fotavtrykket blir beskjedent. Så lenge bygget ikke skal benyttes til overnatting kan en heller ikke se at det vil øke belastningen på naturen, ved økt kapasitet på turisthytta.

Dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig

Ny bebyggelse for drift av turisthytta, er ikke å anse som en vesentlig samfunnsinteresse og kommer ikke inn under dette unntaket.

Oppsummering

Verneforskriften og forvaltningsplanen for Femundsmarka angir at det kan gjøres ombygginger og mindre tilbygg ved Svukuriset turisthytte. Det er derfor tatt høyde for at det kan skje utvidelser og nødvendige bygningsmessige endringer på stedet. Det at bygget blir et selvstendig bygg i liten skala er ikke nødvendigvis mer negativt, enn et tilbygg på et av de tradisjonsrike bygningene på tunet. Den foreslåtte plasseringen gir også den minst synlige påvirkningen i forhold til eksisterende tun. Selv om lavvoen vil være synlig når en kommer til stedet fra turstien i vest (fra Revlingen og Elgå). Hovedbygget er imidlertid av en slik skala at det likevel vil være det mest domierende når en kommer til stedet.

Det kan være aktuelt å benytte den aktuelle lavvoen til å gi noe informasjon som den sørsamiske reindriften i området